

6. ORSZÁGOS PROGRAMOK

6.1 MAGYAR TUDOMÁNYOS MŰVEK TÁRA

2021. február 24-én megjelent az MTMT működését szabályozó módosított elnöki határozat, *A Magyar Tudományos Akadémia elnökének 10/2021. (II. 24.) számú határozata a nemzeti tudományos bibliográfiai adatbázis működtetésének rendjéről*. Az MTMT irányító testületei 2021-ben újjáalakulva kezdték meg munkájukat az új határozatban meghatározott módon Az MTMT Tudományos Tanács (TT) és MTMT Koordinációs Testület (KT) alakuló ülésére április 1-jén került sor, majd szeptember 21-én a KT és 28-án a TT ülésezett.

Az MTMT működését az MTA KIK költségvetéséből 83 millió Ft, az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH) által nyújtott 14 millió Ft összegű támogatás, valamint az Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap (NKFIA) által az MTA KIK és a SZTAKI számára folyósított 80–80 millió Ft összegű támogatás biztosította. Ezen felül az MTA 8 millió forintot folyósított a 2021. évi 160 akadémikusjelölt és 25 pályázati támogatást igénylő kisgyermekes kutató MTMT-ben rögzített publikációs és idézettségi adatainak ellenőrzésére, valamint az akadémikusjelöltek publikációs teljesítményét megjelenítő informatikai felületre.

2021-ben az MTMT tevékenységében a napi működtetési és támogatási feladatok mellett kiemelt szerepet játszott az akadémiai pályázatok támogatása. A legnagyobb volumenű feladat az akadémikus jelöltek publikációs teljesítményének ellenőrzése és reprezentálása volt. Komoly erőforrást igényelt az elnöki felkérésre végzett, az MTA Kiváló Kutatóhely pályázat előkészítésének és lebonyolításának támogatása, amelyben az MTA KIK TTO-val közösen részt vettünk a pályázó intézmények publikációs teljesítményének kimutatásában. Ehhez társult, hogy az MTA köztestületét a szakterületi adatok pontosítására és a publikációs listák aktualizálására felhívó elnöki levél után támogatást nyújtottunk az adatok pótlásában. Hozzájárultunk a Bolyai pályázat új informatikai felületének fejlesztéséhez, amely az MTMT-ből szolgáltatandó adatok részben automatikusan átvette, illetve az adatok másik körének átadásához egy ideiglenes informatikai felületet biztosítottunk a support.mtmt.hu oldalunkon. Év végén elindult a kisgyermeket nevelő kutatói támogatásra pályázók ellenőrzése is.

Főtitkári felkérésre megkezdtük az MTA tudományos osztályai MTMT értékelő táblázataira és minimálkövetelményeinek megjelenítésére vonatkozó fejlesztési igények felmérését és megvalósítását.

A járvány 2021-ben sem okozott fennakadást az MTMT rendszer (MyCite2) folyamatos (7/24) üzemi szolgáltatásainak a biztosításában és a kapcsolódó felhasználói támogatás ellátásában. A fontos egyeztetések online formában is elindultak és folytatódtak (az alábbi felsorolás nem tartalmazza a pályázatokkal kapcsolatos egyeztetéseket):

- az NKFIH és a SZTAKI munkatársaival a 2020-as és 2021-es fejlesztési feladatokról,
- az MTMT és az ELKH közötti együttműködésről,
- részvétel az MTA főtitkára, Kollár László által a tudományometriai mutatókkal kapcsolatos problémákat feltáró megbeszélésen,
- egyeztetés az MTA Műszaki Osztályának számára készítendő minimumkövetelmények megállapításához készülő programról,

- tárgyalások a Compass+ (az EISZ által üzemeltetett, a Magyarországon elérhető elektronikus tudományos tartalmak keresőfelülete) és az MTMT összehangolásáról.

2021-ben összességében 19 intézménynek 83 alkalommal 170 órában tartottunk oktatást és konzultációt. Április 6-án a Networkshop 2021 konferencia keretében az MTMT intézményi adminisztrátorai számára sikeresen megtartottuk az online térben MTMT tutoriálunkat. Októberben első alkalommal került sor *Az intézményi publikációs vagyron nyilvántartása a Magyar Tudományos Művek Tárában* elnevezésű 30 órás akkreditált MTMT tanfolyam megtartására.

Az MTMT-hez ebben az évben 11 intézmény csatlakozott, 3 felsőoktatási intézmény, 2 múzeum, 1 levéltár, 1 könyvtár, 3 kutatóintézet és 1 szoftverfejlesztő cég.

Jelentős feladatot rótt az évben az osztály munkatársaira a felsőoktatási intézményrendszer átalakulásával kapcsolatos változások átvezetése.

Összetettebb eseti adatszolgáltatást 45 alkalommal kértek. Ebből 40 kérés a felsőoktatási intézményektől, továbbiak az MTA, ELKH, Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM), Nemzeti Névtér, illetve a pályázó szerzőktől érkeztek.

MTA Doktora pályázók

2021-ben 97 fő nyújtott be pályázatot az MTA doktora cím elnyerésére, közülük 22-en még 2020-ba, ketten pedig 2019-ben indították el az eljárást.

Az MTA tudományos osztályai	A beadott pályázatok száma	
	2020	2021
I. Nyelv- és Irodalomtudományok osztálya	6	8
II. Filozófiai és Történettudományok Osztálya	13	15
III. Matematikai Tudományok Osztálya	1	5
IV. Agrártudományok Osztálya	3	5
V. Orvosi Tudományok Osztálya	19	12
VI. Műszaki Tudományok Osztálya	16	15
VII. Kémiai Tudományok Osztálya	4	5
VIII. Biológiai Tudományok Osztálya	9	8
IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya	5	9
X. Földtudományok Osztálya	3	11
XI. Fizikai Tudományok Osztálya	4	4
	83	97

2022-es évre 19 pályázó anyagának elbírálása húzódik át, ezekből

- 2 esetben lezárult a publikációs és idézettségi adatok feltöltése a Doktori Tanács Titkársága (DTT) rendszerébe, de a pályázó még nem adta be a pályázatot,
- 4 esetben feltöltöttük a publikációs és idézettségi adatokat a DTT rendszerébe, de még nem kaptunk jelzést a pályázótól, hogy le is zárhatjuk a feltöltést,
- 8 esetben az ellenőrzés kész, hamarosan megtörténik a DTT-be feltöltés,
- 5 esetben az ellenőrzés még folyamatban van.

Az MTA tudományos osztályainak folyóiratlistáit 11 alkalommal kellett módosítanunk.

- II. Osztály, Történettudományi Bizottság, folyóirat-változtatások átvezetése, 2021.02.04.
- II. Osztály Pedagógiai Tudományos Bizottság, Andragógia albizottság, folyóirat-változtatások átvezetése, 2021.02.11.
- II. Osztály, Filozófiai Tudományos Bizottság, folyóirat-változtatások átvezetése, 2021.03.03.
- II. Osztály, Régészeti Tudományos Bizottság, folyóirat-változtatások átvezetése, 2021.03.10.
- VI. Osztály, átnézés, kérdések, új felvitelek, 2021.03.12.
- IX. Osztály, táblázat átalakítás miatt egyeztetések, 2021.03.11-
- II. Osztály, Történettudományi Bizottság, folyóirat-változtatások átvezetése, 2021.06.07.
- IV. Osztály, folyóirat-kiegészítések, 2021.06.10.
- II. Osztály, Pedagógiai Tudományos Bizottság, folyóirat-változtatások átvezetése, 2021.06.25.
- X. Osztály, folyóirat-kiegészítések, 2021.07.20.
- I. Osztály, Orientalisztikai Tudományos Bizottság folyóiratlista frissítése, 2021.10.05.

A MyCite2 szoftver kisebb-nagyobb javítócsomagokkal frissítésére 36 alkalommal került sor, ezek előre bejelentett rövid idejű leállással jártak együtt.

A 2021-es évi fejlesztések a működés folyamatos biztosítása mellett az adatszolgáltatással kapcsolatos igények kielégítésének bővítésére és az akadémikus jelölés támogatásának zökkenőmentes lebonyolítására koncentráltak, a főbb fejlesztések az alábbiak voltak:

- WOS import korrekciók (könyvfejezetek, sorozatok, konferenciák, megjelenés előtti felvitel)
- WOS/Scopus idézettség lekérdezésére külön keresőoperátor bevezetése
- Scopus automatikus idézőimport felülete
- Szerzői részesedésszámítás javítása
- Frascati tudományosztályozás utólagos egyedi és csoportos szerkeszthetősége menüből
- zárolási folyamat korrekciója, elsősorban a delegált adminok számára történő zárolás (akadémikus ellenőrzés!)
- duplumgyanú bevezetése (egy harmadik, köztes fokozat az automatikus duplikátum értékelésben a duplum és nem duplum között, aminek elsősorban a nagytömegű automatikus idézet importálásakor van jelentősége)
- közlemény, idézőközlemény és idézés kapcsolatstátuszok összehangolásának finomítása
- új folyóirat felvitel ellenőrzés (a folyóiratcikket csak ISSN-nel rendelkező folyóirattal lehet bevinni, illetve ISSN validitás ellenőrzése)

- GDPR-ral összefüggő fejlesztések (az adatvédelmi tájékoztató frissítései, lista teljességének jelölési lehetősége a nyilvános felületen)
- az MTA tudományos osztályai igényeinek megfelelő akadémiai jelölést támogató szoftver a MyCite2 rendszer adatbázis szerkezetének megfelelően szerzői publikációs teljesítményeket bemutató táblázatokkal
- alapszoftverek frissítése (Debian, Java, Postgres)

A fejlesztések tesztelését támogatta a FrontEndArt cég is, amely korábban részt vett az új MTMT szoftver sokoldalú ellenőrzésében.

A fentiek mellett létrejött az MTMT Osztály fejlesztésében a pályázó szerzők és intézmények, illetve az adatellenőrzésben részt vevő MTMT adminisztrátorok számára a support.mtmt.hu felület, ami a pályázati adatok szolgáltatásával, illetve ellenőrző rutinok lefuttatásával támogatja a felhasználókat.

A hardver infrastruktúra bővítésre 2021-ben is folytatódott (5 db SSD a szerverekhez).

A szoftver leállások legnagyobb része ütemezetten történt. 5–10 perces leállítás 7-szer, 30–60 perces 3-szor fordult elő, illetve augusztus 20-án és december 13-án voltak ezeknél is hosszabb idejű leállások, előbbi a szerverkapacitás bővítéssel, utóbbi pedig az alapszoftverek frissítésével függött össze. Hosszabb-rövidebb hirtelen, nem bejelentett leállítás, amely vizsgálatot és újraindítást eredményezett, 8 alkalommal volt, közülük a leghosszabb augusztus 18-án volt, 1,5 óráig (hálózati hiba).

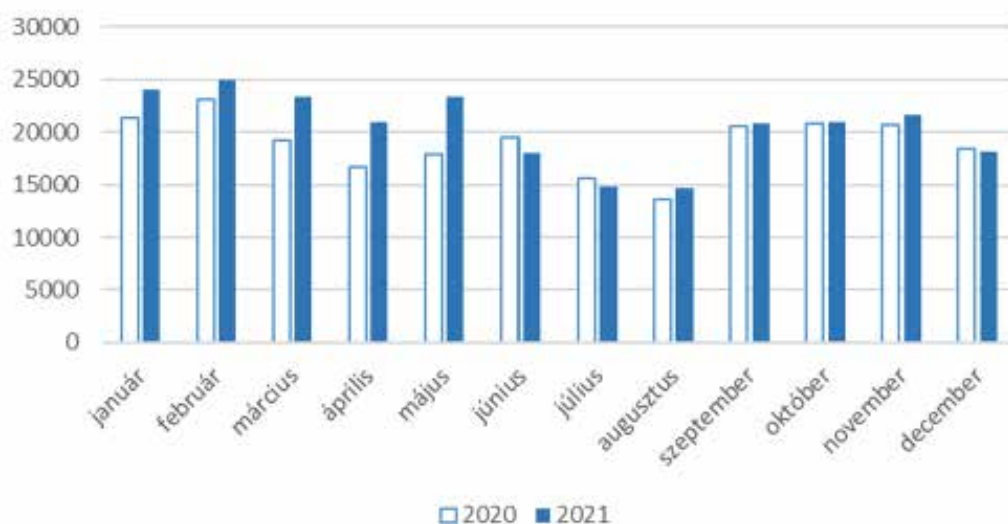
MTMT adatbázis statisztika (2021.01.01. – 2021.12.31.)

	2020	2021
Csatlakozott intézmények	148	171
Szerzők		
Összes szerző	67 219	71 795
Nyilvános szerzők	58 146	62 887
Közleménnyel rendelkező	56 363	60 303
Adminok		
Összes admin	3485	3839
Aktív admin	1787	1998
Közlemények		
Összes közlemény	2 097 716	2 219 586
Folyóíratcikk	970 513	1 035 952
Könyvrészlet	461 430	493 389
Könyv	201 558	204 550

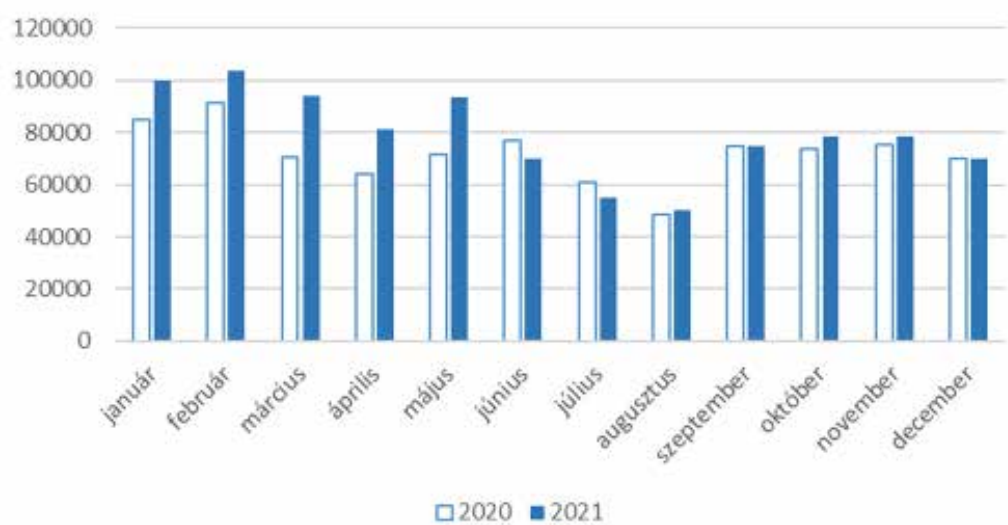
	2020	2021
Egyéb konferenciaközlemény	127 505	131 020
Egyéb konferenciakötet	72 442	65 812
Oltalmi formák	7010	7503
Disszertáció	22 718	24 664
Egyéb	186 259	201 987
Alkotás	47 500	53 562
Kutatási adat	780	1147
Idézők		
Összes idézés kapcsolat	8 225 132	9 140 396
Független	6 736 590	7 486 515
Függő	1 437 831	1 583 165
Nem vizsgált	50 711	70 716
Teljes tudományos közlemények		
Közlemények száma	1 290 895	1 360 726
Összes idézés kapcsolat	7 905 650	8 830 949
Független idéző kapcsolatok	6 503 652	7 223 106
Függő idéző kapcsolatok	1 400 123	1 541 637
Nem vizsgált	48 052	66 206
Wos/Scopus jelölt	458 496	487 440
Wos/Scopus idézővel rendelkező	276 565	283 073
Wos/Scopus idézők száma	6 863 439	6 972 556
Teljes tudományos művek aránya (%) az összesből	61.54%	61.31%

MTMT portál statisztika – 2021¹

MTMT portál, egyedi felhasználók száma, 2020 és 2021

MTMT portál, oldalmegtekintések száma, 2020 és 2021

¹ MTMT portál használati statisztikái a Google Analytics programmal készültek.

6.2 ELEKTRONIKUS INFORMÁCIÓSZOLGÁLTATÁS (EISZ) NEMZETI PROGRAM

Az Elektronikus Információszolgáltatás (EISZ) Nemzeti Program 2021. évben is folytatta nemzeti licenz vásárlásával az elektronikus tudományos tartalmakhoz való hozzáférés biztosítását. Az EISZ összhangban a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFIH) által közzétett országos nyílt tudomány kezdeményezéssel kiemelt figyelmet fordít a nyílt hozzáférés minél nagyobb biztosítására, hogy a friss tudományos eredményeket hozzáférhetővé tegye minden érdeklődő számára és növelje a magyar kutatási eredmények, publikációk láthatóságát.

A projekt eredményeként a hazai szakkönyvtári hálózat folyamatos hozzáférést biztosít a kutatói közösség számára a kurrens tudományos tartalmakhoz. A teljes szövegű adatbázisok mellett a bibliográfiai és hivatkozáskereső adatbázisok segítik a szakirodalmi áttekintéseket és lehetőséget biztosítanak az intézmények tudományos működésének összehasonlítására.

A projekt azonosító számai: 2020-2.1.1-ED-2021-00121; 2020-2.1.1-ED-2020-00109

Az Elektronikus Információszolgáltatás Nemzeti Program (EISZ) költségvetésének forrásai

Központi forrás- és céltámogatások

A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény 10. § (2) bekezdése alapján pályázati úton 2021-ban 1950 millió forintot biztosított éves elszámolási rendszerű pályázati támogatás keretében az országos elektronikus információszolgáltatás támogatására. A pályázati forrás a Programtanács által megszavazott beszerzési és költségvetési tervben meghatározottak alapján került felhasználásra.

Az EISZ Határon túli projektet 40 millió forint céltámogatással finanszírozta az NKFIH, melynek eredményeként 34 határon túli intézmény fért hozzá a magyar tartalmakat biztosító adatbázisokhoz.

A 2020 végén jelentkező és a 2021. évi beszerzést érintő több éves szerződésekből kilépő tagintézmények önrészhiányának finanszírozására, valamint az OA publikálás támogatására 143 884 145 Ft céltámogatást kapott az EISZ Nemzeti Program az NKFIH-tól.

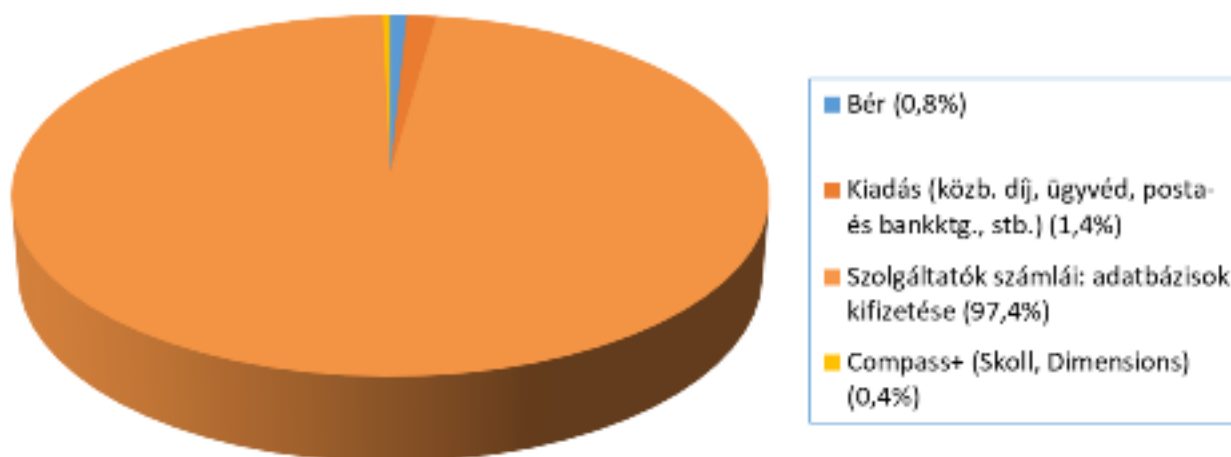
Tagintézményi hozzájárulások

A tagintézményektől önrészként 3805,661 millió forint folyt be a program finanszírozására.

A tagintézmények és az MTA KIK közötti keretmegállapodás alapján 2022-ig a tagintézmények éves előfizetésük 1%-át vagy legalább 5000 Ft/év rendszerhasználati díjat fizettek az EISZ Nemzeti Program működtetési költségeire, ez az összeg 37,88 millió forint volt 2021-ben.

A bevételek 97%-át fordítottuk elektronikus tartalmak beszerzésére.

EISZ Nemzeti program kiadásai

Az EISZ Programtanács és ülései

A programtanács (PT) a tagintézmények érdekképviselői és döntéshozók testülete.

2021. évben a koronavírus-járvány okozta lezárások miatt vegyes (online és személyes) üléseket tartottuk március 19-én, június 28-án és november 12-én.

Az EISZ Programtanács ügyrendjét a PT tagok változása miatt 2021. augusztus 16-án módosítottuk.

Intézménycsoportok	Int. szám	PT létszám	PT tagok
A Programtanács elnöke			Monok István főigazgató, MTA KIK
Felsőoktatási intézmények	49	10	Kulcsár Szabó Ernőné Gombos Annamária főigazgató, ELTE Molnár Georgina, DE Nagy Gyula SZTE Marton József Ernő főigazgató, BME OMIKK Nagy Zsuzsanna elnök, EKK Szeberényi Gábor főigazgató, PTE Szluka Péter igazgató, SE Tamási Balázs igazgató, OR-ZSE
Magyar Rektori Konferencia			Gelencsér András alelnök
Kancellárok képviselőitében			Ormándi Gabriella kancellár, ÓE
ELKH kutatóintézetek	19	3	Balogh Balázs főigazgató, Bölcsészettudományi Kutatóközpont Lévai Péter főigazgató, MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont Patkósné Hanesz Andrea könyvtárvezető, SZBK
Nonprofit kutatóintézetek	13	1	Zimányiné Horváth Vera tudományos titkár, ELI-HU
Egészségügyi intézmények	15	2	Izbéki Ferenc főorvos, Fejér Megyei Szent György Kórház Takácsi-Nagy Zoltán főigazgató-helyettes, Országos Onkológiai Intézet
Közgyűjtemények	43	1	Kiss Gábor igazgató, Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár
Országos szakkönyvtárak, szakkönyvtárak	13	1	Rózsa Dávid főigazgató, Országos Széchényi Könyvtár
Államigazgatási intézmények	9	1	Tóthné Csáki Katalin könyvtárvezető, NÉBIH
NKFIH		1	Szabó István innovációs és általános elnökhelyettes
ITM, Felsőoktatási Intézményirányítási és Finanszírozási Főosztály		1	Dormány Dániel főosztályvezető
MTA Titkárság		1	Véber János szakreferens, MTA Titkárság, Köztestületi Igazgatóság
MTA KIK		1	Gaálné Kalydy Dóra általános főigazgató-helyettes, EISZ Igazgatóság

2021. március 19.

Az EISZ Igazgatóság beszámolt előző éves munkájáról és bemutatta a 2021. évre vonatkozó munkatervét, melyet a PT tagok egyhangúlag elfogadtak.

Monok István, a programtanács elnöke bemutatta és vitára bocsátotta az EISZ stratégiájának alapelveit.

Megfogalmazta, hogy az EISZ Program nyitott minden magyarországi és nem magyarországi magyar fenntartású intézmény számára. Az elektronikus tudományos tartalmak beszerzésénél nem lehet különbséget tenni az élő és élettelen természet-, a műszaki tudományokra és a humán- és bölcsészeti tudományokra vonatkozó tartalmak között. Az EISZ Nemzeti Program működése kapcsán kiemelte, hogy a program a kormányhatározat szerint az MTA elnökének felelőssége mellett az MTA KIK lebonyolításában, a magyar egyetemi és szakkönyvtári rendszer tagjainak aktív részvételével valósul meg. A gyakorlati teendők tervezését, a lebonyolítás ellenőrzését az előfizető intézmények által delegált programtanács látja el. A finanszírozás kapcsán a program központi forrása Magyarország nemzeti költségvetésének a része. Az egyes tudományos információs adatbázisok beszerzését a program a központi forrásból a programtanács által jóváhagyott módon és mértékben támogatja. A fennmaradó összeget az előfizető intézmények bocsátják a lebonyolító rendelkezésére. A kimondott alapelveknek megfelelően a program hangsúlyosan törekszik az olyan információs adatbázisok beszerzésére, amelyek a magyarországi és a magyar tudomány open access közzétételét is lehetővé teszik (Read and Publish szerződések). A program ebben a tevékenységében nem tesz különbséget a tudományos eredmények közzétételének helye vagy nyelve szerint.

Az EISZ Program működésének egyik fontos könyvtári eszköze a COMPASS+, a Magyarországon elérhető elektronikus tudományos tartalmak keresőfelülete és interaktív könyvtári döntéstámogató rendszer. Stratégiai fontosságú lenne a COMPASS+ és a Magyar Tudományos Művek Tára (MTMT) adatcseréjének lehetővé tétele, majd középtávon ennek kibővítése egy megkívánt közös országos könyvtári nyilvántartással.

Ahhoz, hogy a ráfordítások racionális szerkezete kialakítható legyen, nélkülözhetetlen a tudományos információ fogyasztásának és a hazai tudományos kibocsátás kapcsolatrendszerének vizsgálata, felmérése és az erre épülő tervezés. Az MTA KIK TTO erre a feladatra az EISZ tevékenységének részeként önálló kutatási programot szervez, amely a COMPASS+ fejlesztések kiegészítője is egyben.

A programtanács tagjai az alapelvekkel való egyetértés mellett megállapodtak a stratégiához kapcsolódó háttérelmzések fontosságában is.

A stratégia ismertetését követően a jelenlévők megegyeztek abban, hogy a PT ügyrendje alapján a tagok maguk közül választják ki a stratégiai munkacsoport tagjait úgy, hogy minden intézménytípus képviselője biztosított legyen.

2021. június 28.

A Programtanács megvitatta az EISZ Nemzeti Program 2022. évi költségvetését, elfogadta a beszerzési és támogatási tervet.

A programtanács megszavazta a rendszerhasználati díj kivezetését 2022-től.

2021. november 12.

Az EISZ Igazgatóság bemutatta a 2022. évi konzorciumokat és a megrendelések alapján kialakult végleges költségvetést.

Az EISZ Igazgatóság összefoglalót készített a 2018 óta folyamatosan bővülő Read & Publish szerződésekről, az Open Acces kvóták kihasználtságáról.

A 2021. évben beszerzett elektronikus tartalmak és a hozzájuk kapcsolódó központi támogatási arányok

EISZ-adatbázisok	EISZ-támogatás %	Intézményi önrész %
ACM Digital Library	10,5%	89,5%
Akadémiai Kiadó Folyóiratcsomag	30%	70%
Akadémiai Kiadó Folyóiratcsomag OA	70%	30%
Akadémiai Kiadó MeRSZ	10,5%	89,5%
Akadémiai Kiadó Szótárai	10,5%	89,5%
American Chemical Society (ACS) Journals	10,0%	90%
ATLA Religion Database with ATLASerials	4,2%	95,8%
Attraktor Kiadó	10,5%	89,5%
Balassi Kiadó	10,5%	89,5%
BMJ	4,2%	95,8%
Brill Journals	10,5%	89,5%
Brill Databases	0%	100%
Cambridge University Press (CUP) Journals	10,5%	89,5%
ClinicalKey	10,5%	89,5%
De Gruyter Journals	10,5%	89,5%
De Gruyter Databases	0%	100%
EBSCO – Academic Search Complete	10,5%	89,5%
EBSCO – Academic Search Ultimate	4,2%	95,8%

EISZ-adatbázisok	EISZ-támogatás %	Intézményi önrész %
EBSCO – Art and Architecture Source	0%	100%
EBSCO – Business Source Complete	0%	100%
EBSCO – Business Source Premier	4,2%	95,8%
EBSCO – Econlit	4,2%	95,8%
EBSCO – Education Source	0%	100%
EBSCO –Legal Source	4,2%	95,8%
EBSCO – MLA International Bibliography with Full Text	0%	100%
EBSCO – SocINDEX with Full Text	0%	100%
Emerald	4,2%	95,8%
EMIS	4,2%	95,8%
GALE	4,2%	95,8%
Gondolat Kiadó	10,5%	89,5%
iEEE	4,2%	95,8%
InCites	4,2%	95,8%
IOPScience extra	10,5%	89,5%
JHCD	4,2%	95,8%
JSTOR	10,5%	89,5%
Kalligram Kiadó	0%	100%
Kortárs Kiadó	10,5%	89,5%
Kossuth Kiadó	10,5%	89,5%
Kriterion Kiadó	0%	100%
Kronosz Kiadó	10,5%	89,5%
L'Harmattan Digitális Adatbázis	10,5%	89,5%
Lippincott Williams and Wilkins (LWW)	4,2%	95,8%
MathSciNet	4,2%	95,8%
Mentor Könyvek Kiadó	10,5%	89,5%
Múlt és Jövő Kiadó	0%	100%
Napvilág Kiadó	10,5%	89,5%
Osiris Kiadó	10,5%	89,5%
Oxford Art Online	4,2%	95,8%
Oxford Music Online	4,2%	95,8%

EISZ-adatbázisok	EISZ-támogatás %	Intézményi önrész %
Oxford University Press (OUP) Journals	10,5%	89,5%
PNAS	4,2%	95,8%
Project MUSE	4,2%	95,8%
ProQuest Academic Complete	0%	100%
ProQuest Central	10,5%	89,5%
ProQuest Literature Online	0%	100%
ProQuest One Academic	0%	100%
ProQuest SciTech Collection	0%	100%
PsycARTICLES	4,2%	95,8%
Royal Society of Chemistry (RSC)	10,5%	89,5%
SAGE	4,2%	95,8%
Science Magazine	25%	75%
ScienceDirect	40%	60%
SciFinder-n	4,2%	95,8%
SciVal	0%	100%
Scopus	0%	100%
Springer e-könyvek	45%	55%
Springer Nature	45%	55%
Statista	4,2%	95,8%
Szaktudás Kiadó	10,5%	89,5%
Szent István Társulat	0%	100%
Tinta Könyvkiadó SzakKönyvTár	0%	100%
Tinta Könyvkiadó SzóTudásTár	10,5%	89,5%
Typotex - Interkönyv	10,5%	89,5%
UpToDate	25%	75%
USC SOÁVHA	100%	0%
Web of Science (+ Citation Connection, backfiles)	21%	79%
Wiley	25%	75%
World Politics Review	0%	100%

A tagintézmények köre

2021-ben az MTA KIK 137 intézménnyel kötött éves szerződést elektronikus információszolgáltatásra, és 34 határon túli intézménynek biztosít hozzáférést magyar nyelvű tartalmakhoz.

Szakmai tevékenység

A 2021. évet nagymértékben meghatározta a koronavírus-járvány miatti lezárás folytatódása, az EISZ Igazgatóság az év elejétől júniusig nem tudott semmilyen személyes megjelenéssel járó rendezvényt, felhasználóképzést tartani.

Az éves feladatok ettől függetlenül zökkenőmentesen zajlottak.

A 2020. évi tapasztalatok alapján az EISZ Igazgatóság éves munkafolyamatát átalakítottuk, egy igényfelmérő helyett két körben mérjük fel az igényeket úgy, hogy májusban már indikatív árral jelöljük a szolgáltatásokat.

A 2021. évi adatbázis-előfizetések előkészítése februárban kezdődött, az EISZ Nemzeti Programban résztvevő tagintézmények igényfelmérő ívet kaptak, amelyet két héten belül kellett visszaküldeniük kitöltve az MTA KIK EISZ Igazgatóság részére. A nyomtatvány tartalmazta mindazon elektronikus tudományos

tartalmak listáját, amelynek szolgáltatói konzorciumi ajánlatot kívántak adni. A tagintézmények az igényfelmérőn jelezheték az arra rögzített részen, hogy az igényfelmérőn nem szereplő tartalom mellett, mely egyéb tartalmat javasolják beszerzésre. Ezt követően az EISZ Igazgatóság összesítette és feldolgozta az igényfelmérés eredményeit, majd indikatív árajánlat benyújtására hívta fel a szolgáltatókat. Az indikatív árajánlatok alapján, a 2020. évi támogatási arányokkal számolva újabb igényfelmérőt küldött az EISZ Igazgatóság a tagintézményeknek, melyek feldolgozása a programtanács júniusi üléséig lezajlott.

Az igényfelmérés eredményei és a szolgáltatók által benyújtott indikatív ajánlatok alapján, valamint a rendelkezésre álló költségvetési keretösszeg figyelembevételével az EISZ Igazgatóság elkészítette a következő évre vonatkozó beszerzési és költségvetési tervnek két eltérő változatát. A programtanács júniusi ülésen a képviselők a két változat egyikét 100%-os szavazati aránnyal elfogadták.

Az új, 2022. évre vonatkozó támogatási arányokkal július és augusztus hónapban elkészítettük az önrékszámításokat és kiküldtük az intézményi megrendelő nyilatkozatokat, melyeket 2021. október 1-ig kellett visszaküldeni a tagintézményeknek.

Október végén Monok István főigazgató és Gaálné Kalydy Dóra részt vett a Frankfurti Könyvvásáron, több kiadóval is sikeres tárgyalásokat folytattak.

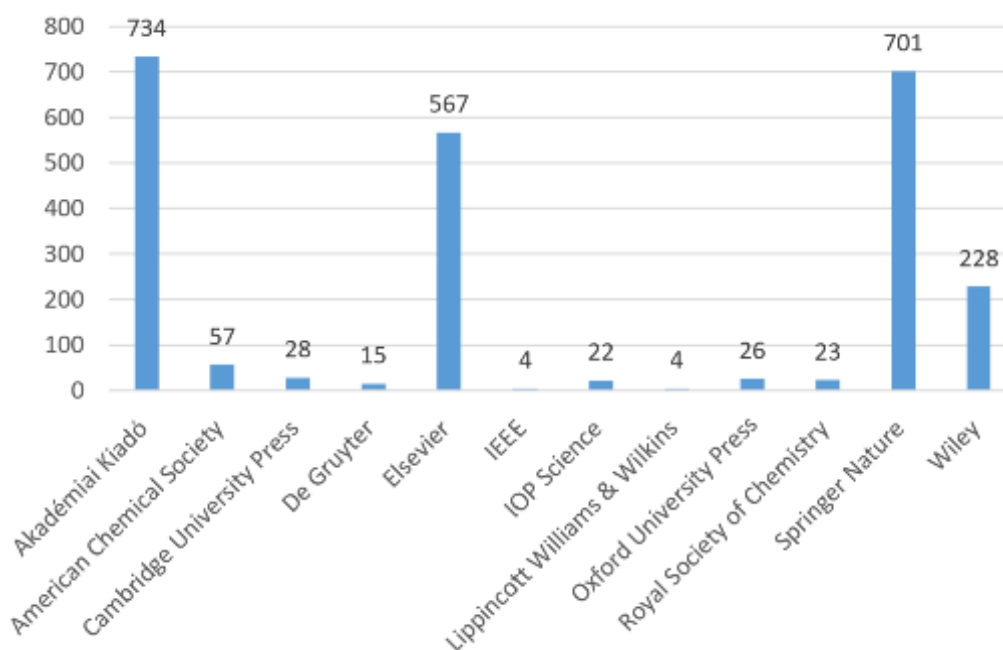
A programtanács november 19-i ülésén elfogadták a végleges beszerzési és költségvetési tervet.

A módosított munkafolyamat, a kétfordulós igényfelmérés beváltotta a hozzá fűződő reményeinket, a második igényfelmérőben jelzett indikatív árak lehetővé tették, hogy mind a tagintézmények, mind az EISZ Igazgatóság pontosabban tudja tervezni a következő év költségvetését.

A Határon túli projekt résztvevőinek 2021-ben nem tudtunk budapesti közös tréninget tartani. A program keretében 34 határon túli intézmény fért hozzá a magyar szolgáltatók által biztosított 8600 magyar nyelvű elektronikus könyvhöz.

December folyamán utólagos ártárgyalásokat folytattunk, a több éves szerződések módosítását előkészítettük.

Az év során 12 szolgáltatóval átmeneti szerződést kötött az MTA KIK, ennek alapján a publikációs díjakra a konzorciumban résztvevő tagintézményeknek nem kellett külön költeni. A nyílt hozzáférésű cikkek kvótáját 1000 APC-ről (Article Processing Charge – cikkfeldolgozási díj) 1070-re növeltük a Science Direct adatbázisnál, a Cambridge University Press pedig korlátlan publikálási lehetőséget biztosított a konzorciumi intézmények munkatársainak. Az Oxford University Press-szel 2021-ben kötöttünk először átmeneti szerződést. Számításaink szerint ez 2170 millió forint megtakarítást jelentett a tagintézményeknél. 2021. év során az EISZ konzorciumok Read and Publish szerződéseinek köszönhetően 2409 nyílt hozzáférésű magyar tudományos közlemény jelent meg.

2021. évi OA publikált cikkek kiadónkénti megoszlása

A COMPASS+ szoftver első éve még nem mutatta a várt használatot, éppen ezért az év elején oktató videókat tettünk közzé, szeptemberben pedig 3 tréninget is szerveztünk a COMPASS adminisztrátorok részére. A Skoll fejlesztő céggel a fenntartási szerződés terhére elkezdtük az COMPASS+ és az MTMT adatbázisok API-val (application programming interface – alkalmazásprogramozási felületet) való összekötésének műszaki felmérését.

Az év során 48 online tréninget és 7 személyes jelenléttel megvalósuló adatbázisbemutatót szerveztünk az intézmények részére. A Soá Vizuális Történelmi Archívum nagyobb használata érdekében adatbázisbemutatókat szervezünk az elérési pontokon. Az MTA Könyvtár és Információs Központ Tájékoztatási Osztályának bevonásával októberben Pécsen, novemberben Miskolcon tartottunk felhasználóképzést.

Az EISZ honlap és Facebook-oldal üzemeltetése, hírekkel való feltöltése folyamatos, az intézményi képviselőket igyekszünk minél körültekintőbben tájékoztatni az EISZ Igazgatóság munkájáról és az elektronikus adatbázisokhoz való hozzáférésről.

Az MTA KIK vezetősége folyamatos kapcsolatot tart fenn a finanszírozó hatósággal, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatallal és a Magyar Tudományos Akadémia vezetőségével.